

LACK, D. 1963. Migration across the southern North Sea studied by radar. Part 5. Movements in august, winter and spring, and conclusion. *Ibis* 105:462-492.

SUTTER, ERNST, 1958. Frequenz und Ablauf des Nachtzuges nach Radar-Beobachtungen. Niet gepubliceerde lezing met film op het 12e int. ornith. congres te Helsinki in 1958. Referaat in *Die Vogelwarte* 19:215.

TINBERGEN, L., 1962. Vogels onderweg, 116 pp. Tweede druk bewerkt door Dr A. Perdeck. Zutphen.

VLEUGEL, D. A., 1952. Über die Bedeutung des Windes für die Orientierung ziehender Buchfinken (*Fringilla coelebs* L.) *Orn. Beobachter* 49:45-53.

VLEUGEL, D. A., 1959. Über die wahrscheinlichste Methode der Wind-Orientierung ziehender Buchfinken (*Fringilla coelebs*). *Orn. Fennica* 36:78-88.

VLEUGEL, D. A., 1965. Merkwaardige Kievitentrek langs de Hollandse kust in februari 1964. *De Lev. Natuur* 68:40-48.

VOGELTREKSTATION TEXEL, 1951-heden. Jaarverslagen 1950-heden.

Albinistische merels

Over merels die zich onderscheiden van hun soortgenoten doordat hun kleed witte veren vertoont, is de laatste tijd in *Natura* enige malen geschreven.

Mevrouw Peski-Nijland vertelde in de november-aflevering van vorig jaar over een ontmoeting met een vrijwel volkomen witte merel in een villatuintje te Oegstgeest. In de maart-aflevering van dit jaar deelde de heer van Rooijen iets over een 'vreemde vogel', een merelman met wit aan kop, nek, keel, borst en buik, door hem in januari 1966 waargenomen op het Jonas Daniël Meijer-plein te Amsterdam.

Deze laatste merel is hoogstwaarschijnlijk het exemplaar dat al jaren de Amsterdamse Hortus Botanicus siert, die niet ver van genoemd plein verwijderd is. Van dit merelmannetje ziet U hier een foto, genomen in januari 1965. De vogel op de afbeelding voldoet niet geheel aan de beschrijving die de heer van Rooijen gaf, maar men moet hierbij wel bedenken dat de Hortus-merel thans meer wit vertoont dan een jaar geleden.

De gedachten van de heer van Rooijen betreffende een bastaardering gaan wel wat ver, temeer daar de door hem genoemde andere lijstersoorten (kramsvogel en koperwiek) beslist geen witte kop, nek enz. bezitten.

De merel van mevrouw Peski-Nijland had nog enkele grijze en zwarte vlekken aan de staart, zodat hier, evenals in het geval van de Amsterdamse merel, sprake is van partiël albinisme, het verschijnsel dat in een deel van het verenkleed het donkere pigment ontbreekt. Merels met deze afwijking schijnen in Engeland niet zeldzaam te zijn; in ons land hebben wij er weinig gezien en betrekkelijk weinig over gelezen. Snow, een Engelse merelspecialist, zegt bovendien dat dergelijke merels meer worden waargenomen dan overeenkomstige exemplaren van enige andere Engelse vogelsoort. Afgaande op eigen waarnemingen zouden wij zeggen dat er hier meer huismussen met teveel wit in hun verenkleed rondvliegen dan merels.

Over de oorzaak van het partiël albinisme bij de merel zijn de deskundigen het niet eens. De opvatting van een Engelsman uit de vorige eeuw, dat angst de oorzaak kon zijn, is wel achterhaald. Een jaar of tien geleden deelde één zijner landgenoten mee dat onvolwaardig voedsel als oorzaak kon worden beschouwd. Hij deed dit op grond van het feit dat door hem opgefokte jonge merels en zanglijsters wit in hun verenkleed vertoonden. Bovendien wees hij erop dat merels in verstedelijkte gebieden, waar de mens als voedselleverancier optreedt, in verhouding



De bonte Hortus-merel in januari 1965.

(Foto F. J. Smith)

meer kleurafwijkingen vertonen dan merels op het platteland. Het is vermoedelijk niet juist beide waarnemingen met elkaar in verband te brengen. Het ziet er naar uit dat een erfelijke afwijking (met onbekende oorzaak) in het spel is, die buiten de stad, waar meer natuurlijke vijanden voorkomen, sneller wordt weggeselecteerd.

Een partiël albinistische merel behoeft niet als zodanig te zijn geboren. Er zijn waarnemingen bekend waaruit blijkt dat jonge zowel als oude merels bij de rui plotseling witte veren kunnen gaan vertonen. Een ouderdomsverschijnsel is het beslist evenmin.

Wel staat vast dat er sprake is van progressief albinisme, hetgeen zeggen wil dat in de loop der jaren de hoeveelheid wit toeneemt. Meestal begint het bij de kop, terwijl na uitbreiding de staart als laatste aan de beurt komt. Uitzonderingen op deze regel komen echter wel voor. Misschien eindigt de merel van mevrouw Peski-Nijland geheel wit.

Aangezien Nederlandse waarnemingen schaars zijn, zouden wij willen besluiten met het verzoek ons gegevens over gedeeltelijk en geheel witte merels te doen toekomen. Let U vooral ook op het geslacht, want het ziet er naar uit, dat wijfjes deze afwijking zelden of nooit te zien geven. Bij een geheel witte merel moet de snävelkleur bij de geslachtsbepaling de doorslag geven. Als U een broedgeval kent waarbij een afwijkende merel betrokken is, dan is het vooral zaak op het uiterlijk van de jongen te letten.

Hopelijk kunnen wij in Natura nog eens verantwoording afleggen van de ontvangen gegevens.

Burg. van de Pollstraat 483
Amsterdam-West II

Drs. J. J. Frieswijk,
Drs. F. J. Smith